„Narodni list“ izlazi svakoga četvrtka po podne.

Cena mu je na godinu 8 kruna, na sejake 4 krune, pojedini broj 4 helera.

Uredničtvo i uprava lista nalaze se u Volosko br. 8.

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

Za oglase plaća se 10 helera po redku za više puta po pogodbi.

Oglasi šilju se na g. Rade pl. Marochino u Opatiji.

Rukopisi se ne vračaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 14. Volosko-Opatija u četvrtak 4. travnja 1901. God. II.

Kalvarija.

Veliki je tjedan — vreme tugi i žalosti za crekvu i za kršćana. Zvoni su zamukli, a zamukla je i pjesma nestalo je veselja — sve je kako obumrlo. Va crekvah, pod škurimi voltami vide se samo duge i crne seni — goli su oltari — na njih se ne lašći ni srebro ni zlato, a nima na njih ni rožic ni oneh lepeh i dugeh sveć. Velike figuri i križi su pokriveni, organi muče — sve je va crekve pusto, sve je tiho i gluho.

Samo va jednem kutiće je nekoliko više svetla... Tamo drhću svećice uljenice, tamo ima i rožic — ima i života — pak ipak ondje je smrt — ondje u svetom grobu leži mrtav Bog — čovjek — Spasitelj sveta. I pobožni ljudi pjevaju tužnu pjesmu: — „Plač majke božje“. Kako se tužno izvijaju oni turobni glasi, kako drhću va škurine cerkvi. I oni žalosni glasi nas spamećuju na bol najbolje Matere, na tugu blažene Djevice Marije. Ona je plakala gorko je plakala, jer je njija tuga bila gorka, previše gorka... I naša misal va tem hipe leti put one Gore, na koj se je izvršil najveći zločin ovega sveta. I mi vidimo božanskega Spasitelja, kako izdiše na drvu križa, vidimo, kamo ga je dovela zloća ovega sveta... A koliko muke, koliko boli i poniženja je moral pretrpet naš Isus Bog, dokle se je njegova sveta glava prignula, da izdahne lepu i Veliku svoju dušu! Koliko kapi krvi je proteklo iz Njegovega čela, va ko su se sve jače i jače zabadali glogi trnove krune! Koliko ga je poganeh ruk udrilo po Njegovom presvetom obrazu! Koliko se je palica obavilo oko presvetega Njegovega tela? Koliko puti je pal pod onim svojim težkim križem!

I prišal je na vrh gore Kalvarije! I tu ga je čekal rug, uvrede i poniženja! Ali i smrt ga je tu čekala smrt, ka ga je oslobodila muke i trpljenja.

I tako se je Jude Iškariota izdajničko delo izvršilo. Spasitelj je izdahnul u težkim mukama, pred očijami prežalostne svoje Majke...

Žalostna uspomena — mučna uspomena!

* * *

I naš je narod va Istre imel a i dan današnji ima još svoju Kalvariju. Kako nekada Židovi na obraz našega Spasitelja, tako danas Talijani pljuvaju na obraz našega puka, i rugaju mu se i muče ga i zlostavljaju kako nemu živinu. I kako da ni sve bilo dosti, ti zakleti neprijatelji naše krvi našli su i podkupili novoga Judu Iškariota, ki je za novac izdal svoj narod najljućemu njegovemu neprijatelju! I taj krvni naš neprijatelj postavil je na ledja našemu narodu pretežak križ, a Juda, bezdušni Juda gleda samo na to, kako bi taj naš zlatni narod pod tim težkim bremenom izdahnul.

Ali drugačiji su puti Gospodnji — sve ima na ovem svete svoj kraj i konac — a takov kraj i konac imet te, ako će Bog i muke i trpljenja našega naroda. Velika žrtva na Kalvariji pernesla je svemu svetu sreću i iz krvi, ka je protekla iz Spasiteljevih rân zasjalo je svetlo, kô i dan danas svetli svojim velikim sjajem, i tako će isto i iz naših patnja niknut našemu puku nov život, njegova će sveta stvar predobit pobjedit — on će se odtrgnut od onih ki ga tako muče i postati će sam svoj i čestit će i srećan postat zlatni narod naš. Prit će i njemu Uskrsnuće — a s njim i nova i lepa i zlata budućnost a Bog svemogući neka učini, da to koliko prej bude! U to ime želimo svim našim prijateljem i celemu našemu narodu sretni Vazmeni blagdani!

Biskup je proklel Krstićevu „Neslogu“.

Mera se je prevršila — i crekva je sprogovorila, a sprogovorila je na usta biskupa od Vejі — presvjetloga Gosp. dra. Mahnića. Ta biskupova beseda je dostojanstvena, ale i stroga — uprav onakova, kakova mora da bude va takoveh prilikah. Presvjetli Biskup zna jako dobro, da je pred Svevišnjim Bogom odgovoran za duši oneh vjerneh ki su povjereni njegovoj očinskoj skrbi i brigi. On zna, da je Njegova sveta dužnost, da gleda i pazi, da te Njegove dobre dušice kao i sveta naša vjera ne dojdu va pogibelj, ja, On zna, da je Njegova dužnost skerbet se i za svoji redovniki, ki su postavni za to, da budu učitelji puka, za da taj puk jedanput privedu k vječnoj slavi i vječnemu spasenju. A kako će taj puk slušat svoje duhovne otce i pastire, kako će se va narode zdržat štovanje i čašćenje navjestitelji svete naše vere, ako se na te dobre učitelje duhovne otce i navjestitelje Svetoga Evandjelja svaki dan hita blato, ako se ih mrazi puli puka i ako se proti istim iznašaju takove sramotne stvari, kakove more samo crni pakal izmislet i izrigat? Pak ipak ki mrzi pope i redovnike mrzi i Isusa Krsta — a po tem i samega Boga! Naš Spasitelj je rekal onem, ki su morali posle Njega na ovem svete učit sve narode. — „Ki Vas prezire — taj prezire i mene — a ki mene prezire — prezire i Onega ki je mene poslal.“

A ki je va naše vreme, ki najviše va tem greši? To su Vam većim delom taljanski židovski foji — a puli nas je va tem najgadneja ona krpetina, ku štampa odpadnik Krstić. Taj plaćenik framasonskih Taljana va Istre grdi va svakem broje svojega blatnega foja naše dične pope i redovnike, on ih crni pred narodom i hucka puk neka redovniku niš ne veruje. Da se gre tim korakom dalje — kamo bi se prišlo? Neka narod izgubi poverenje va svoje redovnike, on će valje za tem zgubit i svako ufanje i veru va Boga i va nebo. A onputa? Joh si ga svetu, kada bi do tega prišlo, joh si ga čovečanskemu družtvu, joh si ga celemu našemu cesarstvu! I zato budi stoput blagoslovljena beseda presvetlega Biskupa, ki se diže orudjem i z moćum, ku je dobil od Našega Spasitelja Isusa Krsta, da naš puk obrani od kuge, ku već od nekoliko vremena seje mej njim plaćenik Krstić putem one svoje bogumrske „Nesloge“. I veliki i Bogu ugodni Biskup zabranjuje svim vjernikom, da tu pogansku krpetinu već ne čitaju i da je mej puk ne šire. To je sve sadržano va ovoj poslanice ka će se pročitat va sveh cerkvah po Veje, Cresu i Lošinju:

Br. 4/k. p.

Castnom svećenstvu i ljubljenim vjernikom pozdrav i blagoslov!

Svjestni Mi, da ćemo morati jednom položiti račun o dušah vjernika, koje je Svevišnji Bog povjerio Našoj pastvi, držimo Svojom svetom dužnosti da pazimo na sve i odvratimo, štogodjer bi moglo vjeru i kršćansko življenje vjernika dovesti u pogibelj. Ne manje moramo se takodjer brinuti, da se u stadu Našem očuva nepovriedjen i poštovan ugled onih, koje je Bog dao vjernikom za učitelje istine i za voditelje k vječnom životu. Pa i ne može da bude, da ostanu čvrsti u vjeri i u štovanju Boga oni, koji naviestitelje ove vjere i službenike Božje malo poštuju ili mrze. Mržnja na svećenike, mržnja je na Isukrsta i na Boga: „Tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire Onoga, koji je mene poslao,“ (Luk. 10. 16), govori Spasitelj.

U tom pogledu grieše u naše doba osobito novine, od kojih se nekoje i tiskaju poglavito tom namjerom, da vjernike odtrgnu od svećenika i odtrgnute zapletu u mreže ljudi bezbožnih i sumnjivih što se tiče vjere i podaničke odanosti.

Ovamo spada novina „Prava Naša Sloga“, koja izlazi u Matuljah, a koja se je na veliku Našu žalost od nedavna počela širiti i čitati u ovoj Biskupiji. Mi za to, skrbni da se u Biskupiji čuva i očuva vjera i življenje katoličko, vlašću, koju smo dobili od Krista Gospoda, **zabranjujemo i zapriečujemo svim vjernikom ove Biskupije čitati spomenute novine. Ova zabrana pak, tim više tiče se onih, koji bilo na koji mu drago način spomenutu novinu šire ili ju drugim daju da čitaju: ove s toga ozbiljno opominjemo, da se ostave započeteg posla.**

Hoćemo, da se ova Naša odredba u crkvah puku javno pročita i tako svim do znanja dodje.

Od Biskupskog Ordinarijata.

U Krku, u nedelju od Muke 1901.

† **Anton**
biskup.

Iz ovega se vidi, da je pod smrtni greh zabranjeno svim tamo čitat Krstićevu „Neslogu“. Na ovaj znameniti čin Vejskoga Biskupa mi ćemo se još, ako Bog da — vrnut.

Talijansko gospodarenje v Istre.

Kako će bit svakemu poznato, imaju Talijani v Istre po nepravednem izbornem rede većinu va istarskem sabore aliti dijete, a po tem imaju v rukah i zemaljski odbor aliti juntu. — Talijani va istarskoj junte gospodare kako hoće oni sami, a najviše gospodare tako, da je njihovo gospodarenje na propast i zator istarskoga kmeta. — Mogli bimo napomenut sto i sto takoveh stvari iz keh bi se očito videlo, da je talijansko gospodarstvo v Istre na zator istarskega puka, ali za sada ćemo samo spomenut kradju juntinega kasera Rigo, ki je provincijalnoj kase ukral niš manje nego osamdeset tisuć fijorini. Kako je moglo prit do tega? pitamo mi. Da se je gledalo, da se je kontroliralo, da se ni pustilo delat Rigota ča ga je bilo volja, bi bil morda mogal ukrast kakovu malenkost, ma nikada osamdeset tisuć fijorini, Nego ki zna, ki mu je puli tega pomogal? A znate pak ki je teh osamdeset tisuć fijorini moral provincijalnoj kase nadomestit? Svi Istrani a najviše istarski kmet hrvatskega i slovinskega jezika, ja, nebog naš kmet moral je to zplatit va adicionaleh. Da bimo pak mi znali sve kako Talijani upravljaju Zemaljskom kasom i sve ča se va Junte dogadja, segurno bimo mogli celo leto pisat od tega va „Narodnem liste“. I ono malo ča doznamo, dosta je da nam pokaže talijansko gospodarstvo v Istre za pravem svetle. Čujte i ovu. — Konsorcij od

rendi, za občinu Kastav bil je koncem lanjskega leta storil junte va Poreče ponudu ili ofertu, da će on va občine Kastav zet rendu ili potrošarinu na meso i vino. Kad su Krstić i njigovi pajdaši to doznali, skočil je Krstić va Poreč i tamo je opravil, da rendu za Kastav ni dala junta konsorciju, nego Krstiću, Slocariću, Lovrine, Viku Sušanj, i Pilepiću iz Pehlina i to za trinajst tisuć petsto krun. — Kad je pak konsorcij za Kastav to doznal, telegrafal je valje va Poreč, da će on platit za tu rendu na meso i vino osamnajst tisuć krun dakle četiri tisuća i petsto krun više, nego će platit Krstić i kumpanija, ali junta va Poreče ni htela za to ni čut; njoj ni niš za to, da provincija terpi škodu, samo da mačji jenerali, ki su, muteć puk pomogli da je bil zibran Benatti, imaju dobitka. Da je pak junta — kako bi bila i morala — dala rendu za Kastav konsorciju za osamnajst tisuć, mi bimo bili imeli v Istre za platit četiri tisuće i petsto krun manje va adicijonaleh. Sada pak ćemo morat te tisuće sve z adicijonali platit. — I još ima obraza Krstić smućevat puk s hervatskemi plaćili, ki nete nikada k nam prit. I tako vidimo, da dokle Krstić bedasti puk v Istre s temi plaćili tako straši i smućuje, sam je uzrok da nam adicijonali a s njimi i plaćila v Istre od leta do leta kreše. — Da ni bilo njega provincija bi bila dobila za rendu na vino i meso va občine Kastav osamnajst tisuć krun, a tako će tokat samo trinajst tisuć i petsto.

To je va občine Kastav, a kako se drugde po Istroj dogadja? To ćemo ako Bog da doznat i po edet. Krstić intanto na škodu sveh nas svoji žepi puni, a mi plaćajmo adicijonali! — Ti nesrećni provincijalni adicijonali su svako leto veći. a to ni nikakovo čudo, kada se ovako gospodari. Ako budemo šli ovako naprvo, do par let ćemo morat plaćat 200 po sto provincijalneh adicijonali, a ki će moć to podnosit? To će bit sakrabojsko breme, altroke spast pod Hervatsku, kako Krstić svojim trubilom predika! Dosta će bit ako on još par let ostane va Talijanskoj službe, i svi će naši kmeti postat pekljari. Mačji jenerali će reć da ono ča smo mi napisali ni istina. Ako ni istina neka nas tuže, pak ćemo dokazat. — Mi pak moramo gledat, da se tega nesrećnega talijanskega gospodarstva v Istre oslobodimo, a to ćemo doseć samo ako nastojimo, da dobijemo va Porečkoj dijete većinu naših zastupniki ili deputati. — Ča je više naših deputati va Poreče, tim laglje ćemo se oslobodit talijanskeh pijavic. Ako se pak damo Talijanom i njihovem plaććnikom v ruki pojist će nam i kosti i meso. —

Iz sednice občinskoga zastupstva u Kastvu.

U svoje vreme bili smo javili, da se je konstituiralo občinsko zastupstvo u Kastvu i s tim predobila pravica nad krivicom. Bili smo onom prilikom tulikajše povedeli, kako je gospodin kumisar u ime vlade ili governa pohvalil staro občinsko zastupstvo i občinsku upravu, to je glavarstvo, da su svi zdušno i skrbno ravnali s občinskim imetkom i občinom, pak rekli smo još, kako je gospodin kumisar preporučil novomu zastupstvu, da se ugleda u staro, pak da i ono onako upravlja s občinom.

Da je i novo zastupstvo dobro započelo svoje delo, mogli smo se osvečočit na 28. februara, kada je imalo prvu svoju sjednicu. Nećemo ovde spomenut sve na drobno, nego mislimo samo reć par besed od najglavnijeh odlukah, ter i tako te bolje doznat od ove sednice občinari kastavski na drugi način.

Gradnje.

Od kada mori kuga prasci po Kastavščine, morala je občina odabrat jedno stanovito mesto, kade se imaju prasci prodavat. Mesto se je odlučilo na Šporovoj jame, kade se je i koci za taj posal postavilo. Nego to ni bilo pravo po zakone uredjeno. Kapitanat sili, da se uredi štala za prodaju prasac, kako to zakon propisuje, pak ako se to ča prije ne stori, da će oblast zabranit va Kastavščine prodaju od prasac. Zato je zastupstvo odlučilo, da se učini štala ili tržište za prasci, kako to zakon propisuje i kapitanat želi. Ima se odlučit pravo mesto, pak onda valje započet s delom. Takovo sajmište vrć će občini lepu svoticu, jer te morat, kako su i do sada plaćali praščari za Šporovu jamu, plaćat od svake glavi blaga neku tasu.

Odlučuje se da se sgradi klaonicu iliti macel, pak radi bolje čistoće istoga i malu šternu. I ovo će hitit ki krajcar dobitka.

Dopustilo se je. da more gosp. Š. G. u Matuljah priredit štalu za prasci, ki su na prolazu, nego vendar prodaja prasac ima se u buduće obavljat samo va občinskoj štale.

Ima se proširit pokapališće va Rukavce. Nego junta va Poreče bi tela, da strošak plati cela občina kastavska. Tega ni va Kastavščine do sada nikad bivalo. Strošak za takove stvari plaćale su do sada one županije, ke se služe onega pokapališća, ale školi, al pak šterne. Od občinske kase dobili su navadno pripomoć, kako je i sada zastupstvo odlučilo dve tisuće krun pripomoći za rukavačko pokapališće al groblje. Su morda Rukavčani pomogli proširit pokapališće sv. Lucije na Kastve, al pak ono sv. Roka va sv. Mateje? Onda je junte bilo pravo, da same interesane županije pokriju s reparti trošak. (Viste malo kako su se Talijani spametili svojih prodanci. Op. slagara.) Tako zagriza junta i za šternu va Skalnice, kako da će Skalničarom neki drugi trošit za šternu ako ne sami. Ćemo videt kako će to finit. — Toliko za danas, drugi put ćemo koju reč o crkvenih i školskih stvari.

Dopisi.

Iz Veprinca. Piše nam prijatel: Dobri naš gospodin urednik doklegod budem živ ne ću nikada pozabit lepe skupščine naše podružnice sv. Cirila i Metoda, ku smo imeli na 17 ovega mèseca na Veprince. A ma to je bilo neč. Kako se onde lepo govorilo, tumačilo, razpravljalo — mila moja majčice. A najzada, kako se ono lepo zapivalo. Kemu ne bi srce ganula ona sladka pesma „Lepa naša domovina". A kasneje puli one naše koreniki puli našega Blagara! Bože mili, ča će reć, kada se prava braća mej sobom najdu. Altroke ona gnjila mačkarija, ka ne zna, ako ne klet i proklinjat Boga i ljude. Da bi se jedanput našli četiri od njih a da ne bi storili barufu. Barufanti grdi. A mi? Češ Bože lepše i mirneje. Pak tako i Bog zapoveda. Nego ča je najljepše, naši ljudi ne pozabljuju ni va veselju svojeh dužnosti, ča ih imaju prama našem narodu. Lepa je sada postala navada, da se puli svake priliki skuplja za našu dičnu Družbu sv. Cirila i Metoda. Tako se je učinilo i neki dan va Leprince. Naši prijatelji mogli su čitat va zadnjem „Narodnem listu", koliko se toga sakupilo va jedno zapolne. Tako valja! Živili dični Leprinčani i Poljanci!

Bože mili, kako su smešni oni neki tovari puli Katinići! Oni su misleli, da te storit ki zna kakovo velo delo, ako malo zatule našem Poljancem, ki su se od sjednice vraćali doma. Pustimo ih neka tule, — ter nisu za drugo. Ter se zna, da magareća trumbesa ne pridu v nebesa.

Iz Rubeši. Molimo Vas, gosp. uredniče, da bite za nas iz Rubeši našli malo mesta u Vašem „Narodnem liste". Na 25. prošlega mjeseca došal je k nama naš dobri glavar, Miro Jelušić, kega smo mi dočekali kako našega oca i s kem smo se lepo dugo vremena razgovarali i pozabavili. Na raztanku, kada je naš vredni glavar htel poć ća, sabralo se je pul g. Vjekoslava Ferlana a na predlog g. Ivana Rubeša, bačvara, za našu vrednu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru 10 K. 10 hel. Mi smo s tem hteli pokazat našem glavaru, da smo jako zadovoljni, da je med nas prišal, i da je mej nami puno, za naš siromašni narod v Istre, dobro mislećeh ljudi. Mi iz Rubešove zahvaljujemo najsrdačnije gospodinu glavaru i želimo od svega serdca da bi ga Bog poživel i da bi nas prišal nać više puti! (Bog poživi Rubeše, ki znaju tako lepo poštovat svoj rod i svoj jezik. Uredničtvo.)

Iz Mošćenic. Čera je simo došla Krstićeva „Gujusa". Dobrotom prijatelja sam i ja dobil v ruki ta gnjusni foj, ma sam ga teško čital, ač moj štumih ne more nikako podnest one laži i porkarije ke su nutre nastampane. Zato gospodin urednik, Vaš barba Tončić mora imat sakrabojski štumih, ki mora va svakem broje one gnjusarije i laži pročitat i pobijat. Po mojem sudu onako ne pišu ni talijanski anarhisti, to će reć onakovi stvorovi, ki su ubili našu predobru cesaricu. Ja, ni anarhisti ne pišu onako, kako piše talijanski plaćenik Krstić.

Va toj njegovoj „Gnjuse" sam našal jedno mesto kade taj talijanski plaćenik piše da onaj veleizdajnički plakat, kij bil stampan va zadnjem narodnem foje, da su ga Hervati napisali i prikolali na zid, samo da omraze njigov partit. Ste ga videli malo, a? Hoćete li veće lopovštine? Huncutska dela, koja delaju nekoji njigovi zavedeni pristaše, ovaj odpadnik bi otel opertit na naše vriedne i poštene ljude, samo da ih pred oblastju i narodom omrazi. Ki pozna vriedne Mošćeničane, koji neće nikada sliepo pristajat uz jednega talijanskoga plaćenika i odpadnika Krstića, za kega je cesarski i kraljevski kapitan Fabiani napisal i podpisal, kad je bil na Voloskom, da je vredan za beči storit delo za ko se gre va peržun, zna da nijedan od njih ni vredan ča takovega storit . . . .

Ne, ne, odpadniče, nisu ono Hervati storili, nego ako ćeš iskat briganta, kij ono napisal i prikolal, išći ga mej svojimi zaslepljenimi kreaturami, koji te sliepo sliede, a brižni neznaju ni zač, ni ča, ač s tvojim gnjusnim fojom im zatvaraš oči, tako da već nekoji ne vide dalje od nosa.

A ki se je po Mošćenicah deral po noći sa „aviva Benati" tako, da mirni grajani nisu mogli ni mirno spat? Hervati ča ne? Dà, da tvoji zavedeni pristaše koji ti još veruju, vičn „aviva" onomu Benatiu, ki je na puna usta rekal na dijete, da je Istru talijanska zemlja, i da Istra pripada Italiji. Ja, za tebe talijanski plaćeniče je Benatti pravi Istrijan, ča ne? A ča govorite na ovo vi Kafare, Marase i Mariću, koji ste votali va Benati-a, žalostna vam majka. A ki je pjeval po Mošćenicah: „Nije Istra hervatska, već je Istra taljanska". A tko drugi nego vàgabundi, koji tebe Krstiću sliepo sliede. Komu nisu još živo u pameti oni razbojnički napisi po mošćeničkeh kućah i po crkvi proti našem pokojnem plovanu Šotetu? A Krstiću, ono su Hrvati napisali, ča ne? Ne, nisu Hrvati ono napisali, nego nekoji talijanaški briganti, koji sa svojimi gnjusnimi napisi su obezčastili i istu crkvu — kuću Božju. Nego zaradi oneh plakati već se vodi proti nekem talijanskem prodancem va Mošćenicah kaznena istraga i već su za to pozvani i svedoki na Volosko. A sada još ovo: Ovi dni je ovde umrla paltarica Jovana Tomašić, pak njezina kći Karla, ni ju otela poć nać ni na smrtnoj postelje, ni š njnm se pomirit, nego kad su staricu na cimiter nosili — kamo ćemo svi poć — šiora Karla na mesto za materom plakat, va kuće je vapila i zijala kako nema, tako da su se svi ljudi škandalizirali i svi su joj zamerili. Ča biš rekal na ovo ti Krstiću? Da je ovo od naših ki storil, ti biš ga va svojem gnjusnem foje krstil, Uskok, Hotentot, Culukafr, stvor koji ni vredan da živi itd., ali za Karlu tih izraza nećes nać, ač Karla je debela talijanka, a to je tebi dosta. Napokon Krstić svoju baharijy pita: Jesu li to ljudi? On, Krstić pita: dali smo mi ljudi. On, koji ne samo da nije čovjek, nego čovjeku niti spodoban. On, koji se je u grehu rodil, u griehu živi, i u griehu će umreti, ako nobće ovakovi stvorovi umira. On pita, ako smo mi ljudi. Er ća prodanče.

Iz Tinjana. Prva medežija, ča ste poslali našim mačkom, ih je nekoliko ozdravila. Vi ćete pitat, a kako to? Čujte!

Oni (Talijanaši) su od vajk mislili i misle, da moreju storit i reć ča ćeju, a drugi da moraju smiron stat i mučat. Pak, kad su videli, da ni već tako, ni ih već čut njavkat, kako prije. Dobro je, hvala Vam! Ali znajte, da im je teško bilo, kad su tu pilulu pogutnuli. Neki, ki su bili blizu pripovidaju, da im je teško šla zdolu. Kričali su, ali ni bilo koristi. Kašnje kad su k sebi prišli, šli su jedan drugomu konfortat se i zajeno su se sporazumili, ča te storit.

Va šedute od sobote odlučili su, da će maloga maestra, ničmanje, nego natuć, zač, da on piše va „Narodnem listu" proti njim. Impreža zato zel je Blaž Vitas Belac, sin Glistojeda. Lipi ste! Ča vam je g. maeštar storil? Ča mislite, da mi drugi ne znamo pisat? Ma viš hi! Znajte da naša čitalnica ima pedeset člani i svi znaju pisat, — na te se dajte, ako ste muži. Sad vam je žal ča ste storili! A ja — kasno je zapolne k maši.

Iz Kringe. Govorilo se da je mački i u Kringi, ali ja nisam virova do sada. Iz socijalisti su se priobernuli na mačke. Najstariji mačak koga zovu u Kringi jedni „Belcebub" drugi „Kuga" je urdina onemu suharu prvanjemu njegovomu pisaru neka piše proti našemu g. Podištatu.

A borme su napisali, i se štampalo u „Kravjoj Slogi". Jedan otročina mi je pokaza tu smradnu gazetu i sam za kuriožitat vidija ča u nutri iz Kringe pišu. Zasvim da sam siromah kmet me je lipo sram, da bi na to odgovorija, kad je sve laž i prelaž, i znam za staluo da se ne će naš podištat na to ni obazriti. Ali svejenako bin rado povidati svitu, ča je Križanska „Kuga".

Naš vridni Podištat je bia već četiri puta izberen od prežentance jednoglasno i ga pozna svit na daleko, ašto je već 13 lit podištat. Svaki put je bia izberen u prežentancu i oni muž koga zovu „Kuga". Čudno nam se vidi, zašto mu je svaki put i ta muž da balotu?

Naš podištat virno i pošteno svoju častnu službu poglavara nosi, ač da virno i pošteno ne dela, nebi ga bili toliko puta izbrali. On daje komunske račune u redu, ča more sva prežentanca i Junta posvjedočiti. Puk Tinjanski, Supetarski a i oni pametniji Križanci poznaju da je dosti dobra učinija i se dosti trudija za učiniti mir poli nas u Kringi.

Dosti se je mučio da složi našega plovana i bivšega župana. Ki je kriv, sudite Vi Križanci.

Staroga mačka iz Kringe je zazeblo ono, ča je bilo pisano u „Našoj Slogi", ča je sve prava i živa istina, pak se je stia vendikati na Šimi Podištatu.

Brižan čovik, je pozabija na onega ki mu je dosti dobra učinija, i još od oni put, kad su ga bili pognali jadarmi vezanega u Pazin, je pozabija na ljubav, ča mu je barba Bože učinija, je pozabija, ki je za ga spasiti od Mraka, čigova je bila sva njegova kmešćina, podpisal za njega na miljare kambial, i potle mu priskrbia još miljari da dug plati. To svi znamo, ali ja držim da mu je naš podištat još dosti ljubavi učinia, ča mi neznamo, ali naš podištat mnči i podnaša sve strpljeno, ašto da nije strpljiv, nebi bija moga toliko lit brime od podištata nosit.

On ima dosti dela s podestarijom, s posujilnicom proti kojoj oni „Kuga" govori, akoprem je njoj dužan. Ima dosti dela vrhu tega s pukom i kako prešident od cestah našega dištreta i svojom kmešćinom i velikom familijom, koju goji i drži u strahu božjem.

K njemu dodju posvitovati se ljudi iz Montrilja i Sv. Lovreča, kojim sve rado iz ljubavi učini. Dunke on nima lazno se gubiti

u te perecije, nego dela samo za razumne i za puk koristne stvari.

Sada bih staroga mačka domislija na onu poučljivu štorija, kad je neki čovik bio oslobodia zmiju, ka se je bila med grote zadila, ka je prosila i narikovala se da ju oslobodi, i kad ju je oslobodia ga je pak za plaće ujila.

Čovik se potužija za grdu zmijinu nezahvalnost na sud, i kad su došli pred sud je mudar sudac reka: da nemore suditi, ako ne da gredu na ono misto kadi se je to dogodilo.

Pošli su tamo i kad su došli, je reka zmiji: Hodi opet med grote i kaži kako si stala. Zmija posluša zapovid sudca i pojde onamo. Zatim reče čoviku, stavi grotu, uprav kako je oni put bila, kad si zmiju oslobodija.

Čovik posluša, postavi nazad grotu, i zmija je ostala zadenjena kako i prije.

Tada joj reče sudac: Sada ti nezahvalnice, za ono dobro, što ti je ovaj čovik učinio, stoj onamo zadenjena dokle pogineš.

Da se ne bi i „Kugi" tako dogodilo, pak da već jedanput prestane kužiti nedužna srca naših zapeljanih Križanci.

Jedan iz najbližjega sela.

Ča piše „teta Jambrožija".

Ča se more odgovoriti na govor od stare knjigi. Kako smo se mogli i nadat naš članak o Belinićevoj gramatiki bil je za naše Talijanaše vélik i strahovito mrzal tuš. A Krstić, — da vidite njega, kako je sirotina ostal z nosom vajer! Ma nanke da si ga zmrzlom vodom polel, tako ga je ono o našoj staroj knjigi osupnulo. Zač zaludo, to se već tajit ne da — čovek ki je nekada živel, tamo z davni, z davni, za vreme kada se puli nas ni ni znalo za partidi — on ta isti čovek otvoreno govori, da ljudi ki bivaju va istrijanskem primorju govore hrvatski i da su Ervati uprav onakovi, kakovi su i oni, ki bivaju po ungarskem primorju. To se zatajit ne da — to je vela istina s kom valja računat — i kako računat. To su videli i Talijani i videli su oni kakovo je to proti njim oružje va naših rukah. Zato je valjalo, da se proti temu ča to napiše. Talijani su pozvali Krstića i rekli su mu: -- Ala digo, napiši ča proti onoj gramatike, si čul! A Krstić ki je počutil da ga ni dosta va bragešah, da bi on mogal pobit ono, ča more svaki videt, je rekal, da je najbolje da se preko tega mučeć projde. A Taljani su se otresli na njega: — Ča? ča te mi za to plačamo? Ala marš na delo, ako ne, ne ćeš dobit od nas već ni krajcara. Si nas razumel hrvatski? Da vam je bilo videt onputa Krstića, kako se je previjal i klanjal desno i levo: Sinjori perdon, sinjori perdon, — ću storit sve ča ćete samo mi dajte deset dan vremena, zač znate, valja da se nekega vraga zmislim. To se ne da tako najedanput. I dali su mu 10 dan vremena. I on, ki bi, kako je Kunžiljer Fabiani rekal, bil vredan za beči storit i takovo delo, za ko se gre i va peržun, promišljal je o toj stvare punih deset dan, pak je najzada napisal olito, ko je stenfal na prvo mesto zadnje „tete Jambrožije".

Va tem olite Krstić gunda čudne stvari. On blezga, da te gramatiki ni i da ni onako napisana, kako mi govorimo. „Ja neverujem govori Krstić, dokle mi se ne pokaže crno na belem, da Bellinić nazivlje hrvatski on zajik. va kem je napisana ta gramatika. Tu se vidi strah, veli strah. Nego kako bi se mogal nać, ki njigov mačak, ki bi ipak mogal prit va naše uredničtvo i videt tu gramatiku, Krstić dodaje valje za tem: — „Ja ću dopustiti da je Bellinić u istinu tako pisal." Nego on govori, da je Belinić sám ki to govori, a svi drugi (a ki su to?) da nazivlju naš jezik — kako? to nam Krstić ne poveda. On išće samo dlačice va jaju, on pita najme nas, da ako nam je pravo, ča Belinić piše, da je od Reke dalje ungarsko primorje? Krstić govori, da je ono hrvatsko primorje, a ne ungarsko, i tu da je Belinić pogrešil, a kada je Belinić tu pogrešil, da je mogal lahko pogrešit i onde, kade govori, da je zajik, ki se govori po istrijanskem primorju — hrvatski. To je tako klimavo kako i zubi stare Jambrožije. Krstić zna to jako dobro, da je strani svet kadgod nazival sve zemlje, ke su spadale pod ungarsku krunu — Ungarijom, tako se je više puta i celu Hrvatsku razumevalo pod tim imenom, premda je ona bila od vavek zemlja za sebe. Pak i danas ćete puno puti čitat kako neki svu onu zemlju uz more preko mosta nazivlju ungarskim primorjem, ča je laž ale se je za svem tem to i učilo po talijanskih školah, va keh se je i Belinić učil. Ni dakle nikakovo čudo, ako je Belinić hrvatsko primorje nazival da je ungaresko, kada su ga već i drugi tako zvali, i ta pogreška ni bila samo njegova, nego od oneh, od keh se je on to naučil. Ali ono ča je on napisal, da se zajik, ki se govori va krajeh, kade se je on rodil, zove hrvatski, to je on doznal doma va svojoj kuće i to od najboljega „zvira" — od puka s kem je on zrasal i mej kem se je zigojil. Krstić vavek govori, da su hrvatstvo va Istru pernesli Spinčić i dr. Laginja. A mi pitamo, kade su bili Spinčić i Laginja va ono vreme? Pak još neč! Belinić je pisal da ni slabo ako se zna malo i talijanski, on je dapače sam tu istu gramatiku posvetil dvim kanonikom, kem je on na početke od gramatike štampal jedan list napisan talijanski. Poznato je naime, da su va ono vreme gospoda mej sobom govorila talijanski, samo da se razlikuju od kmeta, kega oni nisu ni držali za človeka. Tega se je držal i Belinić, kada je imel posla z gospodom, a tega ipak ne bi danas storil ni jedan od naših ljudi, ki se bore za to, da se našemu zajiku, da ono mesto, ko mu po pravu pripada. I to je jedan razlog, s kega se vidi, da Belinić kada je pisal svoju gramatiku ni imel pred očijami nikakove politiki; on je rojen Lovranac, on je va naših krajeh živel leta i leta, i čul je da se zajik kega mi govorimo zove hrvatski, i on ga je tako nazval, zač drugačije ni ni mogal, a nazval ga je tako onako ne otejnć, ne pitan i ne siljen od nijednega. Zato je i za nas to veliki spomenik i neizbrisivo svedočanstvo, ko ne će pobit sve stotače, ke Krstiću davaju Campitelli i Constantin.

Još nas Krstić pita da mu pokažemo spomeniki i tradiciju, ka bi svedočila za hrvatstvo Istre. Ima u Istri na stotine ploča s hrvatskemi napisi, ima i sva sila starih listin napisanih hrvatski, ali najveći i neoborivi naš spomenik, to je upravo tradicija, to je najme ono, ča je hodilo od usta do usta, ono ča je prelazilo od otca na sina, a to je ona naša lepa beseda, naš mili i sladki domaći hrvatski jezik, kega se ime najljepše sačuvalo va rečenice: Si me razumel hrvatski? Je ju čul kada god Krstić, tu lepu našu rečenicu? Sigurno da je, a neka nam veruje, da nju nisu postavili va usta našemu narodu ni Spinčić ni Laginja, nego sam Bog, hvala mu i čast budi!

I još neč! Krstić govori, da je Belinić sam, ki da je pisal, da ima va Istre Hrvati. Ča bi morda Krstić otel, da mu još jednega pokažemo ki je to govoril na puna usta? Evo ga, bit će valje poslužen: On sam — Krstić — Krstić je to potvrdil pred dve tri leta on ki je va svojoj „tete Jambrožije" od 1. febrara leta 1896. ovako pisal: — Neka se pozove u srdcu Istre obći sastanak svih Hrvata i Slovenaca ove pokrajine. Sada mi pitamo: „Kako će se vraga pozvat va srcu Istre obći sastanak svih Hrvata ove pokrajine, ako tih Hrvata 'va ovoj pokrajine Istre nima! Na to nam odgovori talijanski plačeniče, ako si junak. Si nas razumel hrvatski?

* * *

Krstić je va kleščah: Krstić piše: „Ja sam na svetlost sunca postavil istinu, da govoriti o kakvom hrvatstvu va Istre je najveća nemotarija." Pitamo ga, ako je bila i ono nemotarija, kada je leta 1896. pisal va „tete Jambrožije", da je Kastav matica hrvatstva u Istri? Je ono bila nemotarija, kada je va „tete" od 1. febrara 1896. poziral obći sastanak svih Hrvata ove pokrajine?" Je ono bila nemotarija, kada je napisal za pokojnim Dr. Podrekom „lahka mu bila hrvatska zemljica", za svem tem da je dobro znal, da je pokojnik bil zakopan va Pazine, dakle v Istre? Je ono bila nemotarija, kada je on, Krstić, dve leta za tem pisal doktoru Stangeru, da će radit za sreću hrvatskoga naroda u Istri?" Je bila ono nemotarija, kada se je on va istoj „tete" od 1. febrara 1896. čudil „pravašom u Istri, koji da u njemu Krstiću u — Hrvatu Dalmatincu nazrevaju tudjinca u Istri." Neka Krstić i ovo zataji ako je junak! A ča vidimo mi iz teh njigoveh besed? Vidimo to, da je on sám govoril o hrvatstvu u Istri. I kako da je govoril. A je i to bila nemotarija? Odgovori Krstiću! zač ako ne odgovoriš, dokazat ćeš, da smo te pljusnuli baš kako treba, a ako odgovoriš i rečeš, da je to bila nemotarija, onputa ćeš i sam pokazat da si govoril nemotarije, a ki govori nemotarije je sam nemast — a ako si ti nemast još su tisuć puti nemasteji oni, ki ti veruju. Si me razumel hrvatski? Sada vidiš va ke klešča sam te kalumal.

* * *

„Ich i „ić". Krstić piše: „Bellinich — pravopisje hrvatsko ča ne?" Tu je očito, da bi nam se Krstić otel narugat i reć nam: — Ma vidite samo, kako se je ta Vaš Bellinich podpiseval. On se je podpisal na kraje s ich, a ne sa ić, kako se podpisujete vi drugi Hrvati". To bi nam otel pod nos stavit Krstić. Mi ćemo mu i na to odgovorit. Puli nas znaju i mala deca. da su se naši Hrvati u staro vreme služili glagoljskim pismom, i da su va tem pisme imeli svi potrebiti glasi. Nego kada su oteli pisat današnjemi, latinskemi slovi pofalile bi njim slova i to za već od jedan glas. Komać pred jedno sedamdeset let su počeli neki naši mudri ljudi, a na čelu njim Ljudevit Gaj, razmišljat, kako bi se i za ti glasi storile posebna slova, i to tako, da se za svaki glas bude moglo upotrebit samo po jedno slovo, a ne po dve, tri ili četiri, kako se je to do onputa delalo. Tako su postale slova č, š, ž i t. d, a tako je postalo i slovo ć, ko se danas svuda piše na mesto ch. Nami se nikako ne čini čudno, da se je Bellinich podpisal sa ch, to će reć po starem pravopise, zač va njegovo vreme, naime, kada je ono on pisal svoju gramatiku još se ni ni znalo za ć kako se danas piše, nego mi se jako, dapače strahovito se mi čudimo, kako je do tega prišlo, da se jedan Krstić podpisuje sa ć. On je sam rekal, da on ni nikada bil Hrvat, da on je Arnaut-Šćipetar od plemena Liziriti. Dobro, bit će tako — ali kako je prišlo do tega, da se podpisuje sa ić, kada mi znamo, da Arnauti nimaju tega glasa! Pak ne samo to, nego mi još pitamo kako je prišlo do tega da se on ne podpisuje po nekadašnjem talijanskem pravopise na ch, a ne na ć, ko je čisto i samo hrvatsko? Odkuda pak i njegovomu pajdašu Puoviću ono ć? To, to neka malo proštudija Krstić, pak kada bude s tem na čiste, onputa neka nam povede, kako je to, da se on najčišći Arnaut-šćipetar-talijan-slovinac-liriko-dalmatinac-socialist-Hrvat pak opet Talijan i Istran podpisuje sa ć, ko je čisto hrvatsko!

* * *

Talijanski jezik. Belinić piše va svojoj gramatike, da ki s pomoćum materinskega zajika nauči talijanski, da će laglje dobit kruh za življenje." To je Belinić napisal pred sto let kada su našemu zajiku bila skoro posvuda zaprta vrata. Nego va to vreme se je puno tega promenilo. Naš puk hrvatskoga zajika, ki je dugo spal, probudil se je i zahteval, da se i njegovemu jeziku da ono mesto, ko mu gre. Naš je puk va to vreme dobil hrvatske školi, on je dobil i to, da se po sveh uficich rabi njegov jezik, i ne samo to, nego dapače i jedan impiegat ki pozna naš jezik laglje će avancat i doć do veće službi i časti. A nekada je bilo sve to drugačije. Va našeh stran ki je otel ča postat moral je poć va talijanske školi, a tako i oni, ki su navigovali po svete morali su se služit s tem zajikom, zač je bil jako razširen po svete. A sada ni već tako. Talijanski zajik je već mej zadnjemi na svete. Drugi su zajiki prišli na njegovo mjesto, i to inglezki, ruski, francezki i nemški Osobito pak ingležki — to je zajik od sveta — po njem more čovek po svete najlaglje kruha dobit. A talijanski? To je već stara straca, ka već spada Šćocetu, kade se prodava staro železo. Pak još neč. Poznato je, kako su Talijani po celem svete jako znenavidjeni, nijedan ih ne trpi, zač drugem ljudem zimlju kruh, a i barufanti su veli, pak kamogod pridu, tamo je već nego siguro, da će krv proteć. Pak svi ih mrze i za to, zač jušto pul Talijani je najviše anarhist, briganti, razbojniki i banditi — tako da čoveku vlasi gredu vajer, kada po svete na ceste trefi kakovega Kalabreza ale Romanjola. I sam Krstić je va „tete Jambrožije" od 1. februara 1896. leta Talijane krstil najgrjemi imeni. On ih je zval „socialni reptili", „nespašeni Kalabrezi", ki delaju „divljačke atentate", on ih još zove „najmljena fukara". „gladna zvjerad", „proždrljiva neman", zvjerska neman", „zveri sa zverskom ćudi", „atentatori na ljudski život", „nespašeni farabutti" koji čine „zvjerske nepodobštine"... I sam Krstić pozival je proti tim „reptilom" obći sastanak svih Hrvata Istre i učil puk, da neka Talijane „toljagom mlati". Pa mi da učimo jezik takovih farabuta? A mi znamo i to, da su se neki lovranski kapitani, drugačije tvrdi Kalabrezi, upravo bali govorit va Bonizajereh i va Marsilje talijanski, zač ih je bilo strah, da ih oni tamo ne zamu za Talijane, pak da ih ne sprebiju. Pak mi, da ćemo učit zajik od jednega tako omraženega naroda? A sigurni smo, da bi nam Bellinić, da je sada živ, prvi savetoval da ne učimo talijanski! Toliko Krstiću, ki se je oneh Bellinićeveh besed uhvatil, kako on, ki se utaplja pak se slamice hvata.

* * *

Altroke fritule. Krstić piše, da su njegovi, to će reć talijanski deputati učinili va Poreče „Institut" za kmeta, kade da se plaća samo 5 po sto. A kako to, da je upravo onem ki su bili dužni temu blaženemu Institutu šlo sve po vragu, dočim ljudi ki su dignuli novac va naših posujilnicah napreduju upravo lepo? Neka nam malo i to protumači šior de Liziriti.

* * *

Lopovščina perve meri. Krstić piše, da je lopovščina perve meri ono ča smo mi napisali va zadnjem „Narodnem Liste", naime, da je njegova „teta" bila šekvestrana zato, ča je pisala proti Caru. A kakova lopovščina je pak ona, kade on piše proti gg. Caru i doktoru Poščiću, kako da bi oni bili postavili oni plakati va Mošćenicah? „Sudite moji čitatelji, kako je daleko doprla lopovščina matuljskega smrada."

* * *

Ja! Krstić piše: **No!** odgovoril je glavni jeneral burski Botha, mi takovega mira ne primamo, svi do zadnjeg ćemo poginuti prije nego budemo se odrekli samostalnosti naše dedovine. Tako je va istinu slavni jeneral Botha odgovoril Inglezkemu jeneralu, kada ga je pital, da neka se preda pod uvjetom, da Transval pripade Inglezom. I Botha je je rekal: Ne! Leta 1896. pozval je pak k sebe talijanski jeneralisimus Campitelli mačjega jenerala Krstića i rekal mu je: — Čuješ, Krstiću, mi bimo oteli i od sada v Istre zapovedat kmetu hrvatskega i slovenskega zajika kako smo to i do sada delali, nego dogodilo se je da je ta puk već dobralno odprl oči, i joh si ga nam, ako ih posvema odpre. Mi bimo onputa bili za svem rovinani. Vidiš, mi ćemo ti davat puno beči na mesec, ako budeš obrnul banderu i s „tetom Jambrožijom" zapiral oči istarskemu kmetu. Si kuntenat? — Ja! rekal je Krstić — pak je brzo zahjapil krajcari, ki mu je nudil Campitelli, samo da ugodi Talijanom. Ka razlika mej Bothom i Krstićem!

Barba Tončić.

Domaće viesti.

Prestoljonasljednik Nadvojvrda Franjo Ferdinand, odputoval je prošlega čedna u Hrvatsku na lôv, dočim je njegova prejasna supruga ostala u Opatiji.

Nemila smrt ugrabila je prejasnoj obitelji nadvojvode Josipa Augusta, ki sa svo-

jom družinom već nekoliko zimi pride na Voloskom va villu Rayer, četiriletnu kćer Gizelu. Nakon kratke boli mala princesa umrla je u subotu na 30 marča za podne. Ponedeljak za podne blagoslovil je Monsig. Zamlić u prisuću deda njoj nadvojvode Josipa i voloskeh oblasti mrtvu princesu, koju su utorak jutro odpeljali va Madjarsku. Nadvojvnda Josip August je učinil dosti dobra za Volosko, pak zato svi Vološčaki ćute iskrenu žalost ka je stigla njegovu prejasnu družinu.

Imenovanja. Gospodin Manussi pl. Montesole imenovan je c. k. kot. poglavarom u Malom Lošinju. — Za višega upravitelja c. k. poštanskog i brzojavnoga ureda u Opatiji imenovan je gosp. Franjo Leban dosada voditelj c. k. poštanskog ureda na kolodvoru u Gorici. Gosp. Franjo Leban je rodom iz Černic blizu Gorice.

Konštituiranje kurkomisije. Gospoda Dr. Glax i Dr. Stanger izabrani su jednoglasno prvi kao predsjednik a drugi kako podpredsjednik kurkomisije, dočim je gosp. Dr. Tripold izabran za blagajnika iste.

Bečki načelnik u Opatiji. Prošlu subotu prišal je va Opatiju bečki načelnik doktor Karl Lueger, strah i trepet bečkeh židovi.

Osobna viest: Na 3. ovega meseca prišal je v Opatiju naš ministar od financijah gosp. Eugen pl. Böhm.

Gosti v Opatije. Težko da je va našoj Opatiji bilo kada tako živo kako ovi dni. Može se reć, da su već skoro sve kuće pune, tako da je dosta težko dobit kakovu praznu kamaru. Prišlo je pak ljudi v Opatiju od 1. semptembra do 3. ovega meseca 9577. Danas ima v Opatije 2255 gosti.

Izbori u Klanoj. Na 9. aprila bit će va Klanoj izbori za posebnu občinsku administraciju. Mi preporučujemo našem vrednem i pametnem Klanjcem da va tu administraciiu ne izaberu ni jednega mačka, ki su pitali od junte posebno upravno vieće, samo da bi Klana tako laglje spala pod Talijana. Neka ne pozabe ča je pred par meseci Arbanas pisal, najme da s Klaniga ne more prit niš pametnega van.

Teatar u Opatiji. Zadnji ponedeljak bio je za sve ljubitelje glazbene umjetnosti nezaboravan dan. Tega je dana u večer nastupio kao gost na pozornicu kazališta „Štefanije" proslavljeni virtuoz na violinu Čeh gosp. Fran Ondriček. Jedva se je pojavio na pozornici pozdravilo ga je občinstvo sa dugotrajnim pljeskanjem. Netom se je ta bura pljeskanja slegla i zaigrali na glasoviru na kom je igrao g. W. Klausen prvi zvuci, a čuveni umjetnik prošao rukom po glazbalu pričinilo se, kao da su dvoranom, — u kojoj je vladala mrtva tišina — proletili tajinstveni glasi tihanoga vilinskoga zbora. U svim točkama programa već što se same tehnike tiče, slavni je Ondriček pokazao upravo nedostižive vještine, a što da se rekne tek o čuvstvu, koje je kao na valove izbijalo iz svakoga zvuka, što bi ga izvabio žicam svoga glazbala.. U Paganinijevom „koncertu za violin", u Bachovoj „Ariji" i Wagnerovojn „Romaci", a pogotovo pako u Sgambettievoj „Serenadi" pokazao je, da se u tehnici može uspješno natjecati sa svojim velikim zemljakom Kubelikom, dočim je u vlastitoj pak kompoziciji — fantaziji „Prodanoj nevjesti", uz veliku je vještinu izlio toliko čuvstva, da je občinstvo bilo kao razdragano, udivljeno, uznešeno. To je bio pravi triumf slavenske umjetnosti, koji se je još jače izticao na onim tudjim daskam. Ne treba tek spominjati, da je kao na početku. tako i na svršetku svake točke programa občinstvo našega umjetnika najsrdačnije pozdravljalo.

Za družbu sv. Ciria i Metoda za Istru sabralo se u veselom družtvu kod gosp. Sinčića na Matuljah iza ispaljenja „tete Jambrožije" 6 kruna. Istom prigodom se je sakupilo 40 filira kao globa, što ju izplatiše oni, koji nisu imali družbinih žigica. Živili naši dični mladići. Tako valja. — Primili smo od veleč. g. Kazimira Mandića poslanih nam K 7 sakupljenih na dan Pusta kod Antona Afrića u V. Brgudu br. 99 na predlog gosp. Andrije Brentina, Franje Grgurina po K 1 a ostalo brgudski mladići Ivan Puharić iz Rubeši 81 predao nam je K 2.

Kradja na Voloskem. Gosp. Karlo Jurković, trgovac na Voloskem je već dugo vremena opazil da mu mora nekakav tat va butigu prihajat. — Prošli petak večer stražil je na tata. Okol desete videl je da je jedan čovek od strani potoka odprl vrata i šal va butigu. Valje je tekal po pulicaja i kad je ov prišal stavila se je straža na prednja i stražnja vrata da nebi tat pobegal. Nego tat je bil fini tič. On je vrata na potoke po malo odprl i na jedanput frknul van i pobegal pulicaju. Ov ga je svejedno fermal i peljal va peržun. — To je neki Josip Stanić Zvonečankin kega ni volja delat. — G. Karlu Jurkoviću je pofalilo već dosti kafa i cukara a i gotoveh beči. — Videt ćemo kako će to pasat. —

Uništen izbor. Na 21. febrara bila je u Veprincu občinska sednica. Na istoj imelo se je zibrat jednega člana za komisiju kure Naši zastupniki hteli su zibrat jednega domaćega čoveka. Nego šior Anžulo je htel po sile — a mi znamo i zač — da bude zibran furešt Kita. I tako su Veprinački Talijani — ki govore da su za starinu i domaćinu — zibrali va kurkomisiju Kitu, kako da mej osamnajst raprežentanti ni nijednega ki bi mogal zastupat Veprinačku občinu va kure. — Proti izboru kite bil je učinjen rekurš pak je junta ta izbor dole hitila i odlučila, da se ima na novo birat. Veprinčani neka na novo biraju Kitu i neka tako pokažu svetu da ni mej njimi strel jednega čoveka ki bi bil ča vredan pak da moraju furešti zibrat. — Neka Veprinčani i svi naši ljudi zapamete, da ako se nebudemo pred tujem svetom branili i zubi i nokti ćemo brzo postat tudji sužnji a od tega sužanjstva nećemo se već nikadnanj oslobodit. —

Talijanske provokacije. Nedelju večer vračalo se je nekoliko Voloskeh mladić z Opatije. Mej njimi su bili i nekoji c. k. činovničići od kasi i meštar Pegan. Po ceste su svi skupa na vas glas kantali garibaldinrku marču: „Addio mia bella addio", i onu provakatornu: „Non se parla che italian" Mi rado pustimo, da se svaki diverti kako i koliko će ma nećemo i nemoremo trpet, da nas nijedan va našoj kuće provocira a najmanje c. k. impjegati i meštar, kega mi plaćamo. Mi nećemo za sada imenovat ti c. k. impjegati ma neka si zapamete jedanput za vavek, da mi nećemo terpet njihove provokacije pak ako se ne opamete moglo bi njim se dogodit ča njim nebi bilo drago. Da gremo mi tako provocirat va Rovinj ale va Poreč nas bi zajedno Talijani more hitili. A mi da ćemo sve trpet? Po boštrića nećemo Prvi put njim je pasalo lišo ali drugi put njim neće, tako nas Bog pomogal!

Banderaš Mateša povedal nam je, da je nedelju na večer htel Krstića pod labor ćapat. Krstić da ga je naime prišal doma napastovat, neka opet bude s njim a on da mu je odgovoril: dosti sam poradi Vas trpel škodi, vi ste le' svoji žepi napunili, a mane niste niš dali, ni ono ča ste mi za pijaču dužni. Mateša se je pul tega tako razjadil, da je zdignul stol za hitit ga na Krstića, ki se je za sreću zmaknul. Mateša sporučuje po nami rukavačkim mačkom, da ni trebe da za njim plaču. On da je odprl oče i videl ke sleparije mački delaju. Zato da bi raje šal se utopit nego opet z mački bit.

Razgovor

medju Tonićem i Zvanićem u Tinjanu na mostu.

T. O, zdravo Zvane! Kako vidim vi ste tu sam. Sedimo se tu, ćemo se ča porazgovorit. I vi kako stariji, ćete mi ča povedat od teh naših, škroba lačnih Kalabreži ki želiju bit pravi Istrijani (i pod haljom Talijani).

Z. Po svetega Zvaneta, od njih nebi rado govorit, ač bih se mora čuda zabavit, ma kada smo baš na tom, ću ti povedat neke njihove faciende. Prvo ti imam povedat kako bi rado imet talijansku legu u Tinjanu Mučili su se i trudili Toninut i Zaneto, kako bi oni to učinili. Samo dva, to je težko, ali ipak kako znaš, našli su još dva ali tri, i bilo ti je društvo gotovo. Temu društvu hoteli su oni učinit to leto jednu večeru. Pozvali su sve članove na večeru najme četiri ali pet od njih; ali i ta večera im se je omrzlila, i morali su poć zvat ih u hižu ako su htjeli sve pojist, ča su pripravili.

T. Kade su pak imeli tu večeru?

Z. Još tega ne znaš? Poli našega škrivana, ki piše za krunu od jutra do noći, a po stališu je na pol udovac -- hm! Kod njega bil je teatar i večera. Za divertiment su imeli jedan kontra bas, plesali su jako lepo, koliko da nisu pod razbili. A sada čuj ki su tamo bili. Bil je na pol udovac Štrigo i Kalabrežsuri a drugi su bili dva brati, benedetto Dio, da biš im oči vidi, kako jaje palogi im gledaju iz glave van, propio viso oragutani. A bil je i Lušćiv posprdilo, i njegov sin Semberilo i stari Rampotam i sinom, i oni koji bi valje dobi medalju od štata, da bi ša za policaja u jedno mjesto. Kako i oni Jovakin ki ni sti nič delat (to je u štoriji) pak su ga stavili za pulicaja. To su ti svi, a ženske nisam broji, ać ih svi nimaju, nikojim nisu ni doma. Najme škrivan de kanton, je da svoju ženu u Klostar u Trst, da neka postelje napravlja onim mužem, ki nimaju žene.

T. Ma vidite drago mi je, da znam i to; ma kako bez žene doma stoji.

Z. Eh. Po svetoga Toneta lahko. Kad mu je šla ća žena, je reka, ainc, cvaj, draj, bašta, kad sam fraj, pak je valje reka onemu, ti već znaš kemu: Ti ša kumpare, ti i tvoja žena nemorete sa tvojim otcem i materom stat, ma ako biš ti šal ća od otca, biš izgubil kontrat, dakle ne, ti moraš stat doma sa otcem, a za ženu ću ti ja dat kvartier, imam ja jednu kamaru za nju. Bogme on drugi svakako ni jednu ni dve, se skara sa otcem i majkom; i dal je svoju ženu na kvartier h škrivanu de kanton, i tako su postali samo na pol udovci jedan i drugi.

T. Korpo del šinjor, ta je lepa. Povedajte mi napred, napred.

Z. Pustimo za danas — jutra pridi opet, pak ću ti povedati ki je ono suri Kalabrež i Lušćivi Posprdilo. A sada daj mi ruku. Bog s tobom.

Mali razgovori.

M. O Jožino!

J. Ča je?

M. Nekako mej počel „postol" žulet.

J. Muči nemo, ćemo ga benj stavit na kopito.

M. Ča moraju oni od gornjega poda znat l a n t e n i s igrat?

J. To se zna, to je za njih „la cosa principal".

M. A zač to?

J. Da bude „mens sana in corpore sano", ča bi po našu bilo, zdrava pamet va zdravem tele.

M. A zato su onako intelijenti . . . .

M. Jožino moj, sudnji dan je već blizu.

J. Kako to?

M. A lepo! Kamo češ već huje, kad je sud počel i albocate kondanevat.

J. Ja, ma one, ki ne poznaju palagrafi.

M. Biš dal ti takovemu albokatu kakovu pravdu?

J. Mo. vero bim.

M. Znaš zač se Fritalja toliko brani, da pridemo pod Hrvatsku?

J. Zač da se tamo na ženi plaća, pak se boji, da bi moral čuda plaćat.

M. Ja ma po rebreh!

M. Rukavčani i Brežani, da već ne te va Hrvatsku trbuhom za kruhom.

J. A zač ne?

M. Zač da ni lepo proti Hrvatskoj toliko kričat pak tamo poć kruh iskat.

J. Da kamo te pak udrit?

M. Da će ih njih Benati zapeljat va Italiju kapulu set.

J. Kega vraga! Vidiš ti tega Benatia! Aj bi bolje storili, da se daju v ruki Bartolu, neka ih on zavuče va Rovinj kible čistit, ter nisu za drugo.

M. Kaj pravi naš debeli Jože da je Slovenec?

J. Jože ti je prav kunšten fant, on je kakor vsi tukašnji mački in bedaki, kateri veruju izdajalcu, ki nas je vseh skupaj Slovence, Hrvate al pa Slavince za denar izdal Lahu (Talijanu). Lahu je vse glih, al smo mi Slovenci al pa Hrvati — samo če nas on spravi pod gladno Italijo.

M. Tud meni se zdi, da če bi bil pravi Slovenec, kakov pravi, ne bi držal z Lahi.

J. On je ubogi revež, ki nič ne zastopi najmanjše pa laške zvijače. —

M. O ferdamana kruota — tisti Jouže!

Red službe božje u velikom čednu u župnoj crkvi u Voloskom. U četvrtak po podne na 4 i pol „Plač Jeremije proroka" Na veliki petak u jutro molitve i muka G. N. Isukrsta. Na veliki petak po podne na 4 i pol „Plač Jeremije proroka a na 6. propovjed. Na veliku subotu u jutro blagoslov ognja i krstilne vode. Početak na 8 sati. Svečana sv. misa na 10 sati. Po podne procesija na 7 sati u večer. Na Uskrs blagoslov jestbina na 7 sati u jutro prva sv. misa na 7 i pol a svečana sv. Misa na 10 sati. Popodne blagoslov u 3 sata.

Poziv!

Podpisani pozivlje ovim sve članove zadruge, da izvole doći na glavnu skupštinu gospodarske zadruge, koja će se obdržavati u „Narodnom domu" u Kastvu dne četrnajstoga aprila t. g. u 9 sati pred podne sa sliedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizionalnog odbora.
5. Izlicitiranje gospodarskog orudja.
6. Različiti predlozi.

Odbor gospodarske zadruge

Kastav, dne 2. aprila 1901.

FRANE DUKIĆ
podpredsjednik.

U kući br. 8 u Voloskom iznajmljuje se

dućan.

Pobliže ubavjesti daje uredničtvo.

I. istarska

radionica opanaka

Podpisani preporuča sl. p. n. občinstvu svoje bogato obskrbljeno skladište svake vrsti opanaka, koje rasprodaje na veliko. Naručbe po mjeri izvadjaju se točno i solidno.

Umjerene ciene. Bez konkurencije.

Mirko Vukelić
VOLOSKO (Istra).

Dragutin Halauska, slikar.
Opatija br. 267.

Preporuča se slavnom občinstvu za bojadisanje

soba, dekoracije, bojadisanje drva i za sve što spada u njegov zanat.

Solidna izradba. — Umjerene cjene.

Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Petar Rubinić.

Tiskara „V. Tomičić i dr." — Opatija.